

Farské zvesti

Časopis Gréckokatolíckej farnosti
Zosnutia Presvätej Bohorodičky
v Humennom

Ročník: 16. Rok: 2023 Číslo: 3

Vydané pre vnútornú potrebu farnosti



Ježiš, majster ohlasovania (z myšlienok pápeža Františka)

Ježiš Kristus ako na vzor ohlasovania a majstra ohlasovania. Číta stať z proroka Izaiáša (porov. Iz 61, 1-2) a potom všetkých prekvapuje kratučkou kázňou spočívajúcou v jednej vete, v jednej jedinej vete. A tá znie takto: „*Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli.*” Presne toto bolo Ježišovou kázňou: „*Dnes sa splnilo toto Písmo, ktoré ste práve počuli.*“

To znamená, že pre Ježiša táto prorocká pasáž obsahuje podstatu toho, čo chce povedať o sebe. Preto vždy, keď hovoríme o Ježišovi, mali by sme mať na zreteli toto jeho prvé ohlasovanie. Pozrime sa teda, v čom spočíva. Je tu možné identifikovať päť základných prvkov.

Prvým prvkom je **radosť**. Ježiš vyhlasuje: „*Duch Pána je nado mnou, [...] poslal ma hlásať radostnú zvesť chudobným.*”, čo je ohlasovaním potešenia, radosti. Radostná zvesť: nemožno hovoriť o Ježišovi bez radosti, pretože viera je nádherným príbehom lásky určeným na zdieľanie.

Prichádzame k druhému aspektu: aspektu **oslobodenia**. Ježiš hovorí, že bol poslaný „*oznámiť zajatým, že budú prepustení.*” To znamená, že ten, kto ohlasuje Boha nemôže prozelytizovať, čiže nie, nemôže vyvíjať nátlak na ostatných, vonkoncom nie, ale má mať za cieľ odľahčiť ich: nie klásť bremená, ale pozdvihnúť ich; prinášať pokoj, nie pocity viny.

Tretí aspekt: **svetlo**. Ježiš hovorí, že prišiel priniesť „*slepým zrak*.” Je zasahujúcim poznaním, že v celej Biblii, pred príchodom Krista, sa nikdy neobjavuje uzdravenie slepého človeka. Nikdy. Bolo to totiž prisľúbené znamenie, ktoré malo prísť s Mesiášom.

Tu však nejde len o fyzický zrak, ale o svetlo prežarujúce svet a taktiež život novým spôsobom. Je to „príchod na svetlo”, znovuzrodenie, ktoré sa uskutočňuje len s Ježišom. Ak sa nad tým zamyslíme, podobne sa pre nás začal život kresťana: krstom, ktorý sa v staroveku nazýval „osvietením”.

Štvrtý aspekt ohlasovania: **uzdravenie**. Ježiš hovorí, že prišiel „*utláčaných prepustiť na slobodu*.” Utláčaný je ten, kto sa v živote cíti zdrvený niečím, čo sa mu prihodí: chorobou, námahou, ťažobou na srdci, pocitom viny, chybami, nerestami, hriechmi...

To, čo nás najviac utláča, je práve to zlo, ktoré nemôže vyliečiť žiaden liek ani ľudský prostriedok: hriech. A ak má niekto pocit viny, je to za niečo, čo urobil, a tak sa cíti zle. Ale dobrou správou je, že s Ježišom toto pradávne zlo – hriech, ktoré sa zdá byť neporaziteľné, už nemá posledné slovo. Môžem zhrešiť, pretože som slabý. To môže urobiť každý z nás,

no nie je to posledné slovo. Posledným slovom je Ježišova vystretá ruka, ktorá vás nesie vpred.

A ohlasovanie Ježiša musí vždy prinášať *úžas nad milosťou*. Vždy. Evanjelium sprevádza pocit úžasu a novosti, ktorý má meno: Ježiš. Nech nám pomáha ohlasovať ho tak, ako si to želá, a odovzdávať *radosť, oslobodenie, svetlo, uzdravenie a úžas*. To je správny spôsob ako sa obrátiť k Ježišovi.

Posledná vec. Táto *radostná zvesť*, ktorú zvestuje evanjelium, je adresovaná „**chudobným**” Často na nich zabúdame, ale Ježiš ich výslovne spomína, pretože sú Božími miláčikmi.

Pamätajte na nich a nezabúdajte, že aby sme mohli prijať Pána, každý z nás sa musí stať „vnútorne chudobným.” To nestačí, určite nie, „byť vnútorne chudobný“ s takou tou chudobou typu...

Pane potrebujem, potrebujem odpustenie, potrebujem pomoc, potrebujem silu“. Takú chudobu máme všetci: je potrebné stať sa chudobným zvnútra.

Musíme zvíťaziť nad všetkými nárokmi sebestačnosti, aby sme pochopili, že potrebujeme milosť, že vždy potrebujeme Jeho.



Prečo sa modlíme za zosnulých?

(Sväté Písmo a tradícia o modlitbách za zosnulých)

Modliť sa za zosnulých je prastará obyčaj. Už aj Židia konali modlitby a obety za zosnulých. Napr. Júda Machabejský poslal do Jeruzalema dvetisíc drachiem striebra, aby sa v chráme konali modlitby a obety za odpustenie hriechov tých, ktorí padli v bitkách s pohanmi (porov. 2 Mach 12, 43-46).

Aj Ježiš Kristus sa počas svojho života na zemi vyjadril v podobnom duchu – zmieriť sa už počas cesty pred súd, aby nás sudca nevrhol do väzenia odpykať si celú dlžobu (Mt 5, 25-26; Lk 12, 58-59). Zároveň Ježiš, ktorý sám je Vzkriesenie a Život, výslovne prisľúbil večný život: „Kto verí vo mňa, bude žiť, aj keď umrie.“ (Jn 11, 25)

Sv. Pavol vo svojom Prvom liste Korinťanom zase píše: „...dielo každého vyjde najavo. Ten deň to ukáže, lebo sa zjaví v ohni a oheň preskúša dielo každého, aké je. Čie dielo, ktoré naň postavil, zostane, ten dostane odmenu. Čie dielo zhorí, ten utrpí škodu, on sa však zachráni, ale tak ako cez oheň.“ (1 Kor 3, 13-15).

Svätý Pavol sa taktiež modlil za svojho oddaného priateľa Onezifora, aby „našiel milosrdenstvo u Pána“, keď stojí

pred Božou súdnou stolicou. (2 Tim 1, 18)

Už prvotná Cirkev si osvojila prax modlitieb za zosnulých. Všetky rané liturgie cirkvi vrátane tej najstaršej, liturgie svätého Jakuba, obsahujú modlitbu za zesnulých.

Apoštolské konštitúcie (4. stor.) predpísali, že počas slávenia božskej liturgie má diakon veriacim pripomenúť, aby sa modlili za zosnulých: „*Modlime sa za našich bratov, ktorí zosnuli v Kristovi, aby im Boh, ktorý miluje človeka a prijal ich duše, odpustil každý dobrovoľný i nedobrovoľný hriech a bol k nim milosrdný a milostivý a umiestnil ich do krajiny spravodlivosti, „kde niet bolesti, zármutku ani stonania.“* (Apost. konšt., VIII, 41)

V liturgii svätého Jána Zlatoústeho (4.- 5. st.) sa objavuje modlitba: „*Modlime sa taktiež za odpočinutie duší zosnulých služobníkov Božích a za odpustenie všetkých ich hriechov, úmyselných aj neúmyselných.*“

Výskyt modlitieb za zesnulých sv. Ján Zlatoústý († 407) vykladá takto: „*Nie nadarmo apoštoli nariadili, aby sa v úžasných Tajomstvách (t. j. na liturgii)*

spomínalo na zosnulých. Vedeli, že im (zosnulým) z toho plynie veľký zisk a veľký úžitok. Lebo ak celé zhromaždenie (ľudu) stojí so zdvihnutými rukami a odohráva sa táto úžasná Obeta, ako by sme mohli nepochodiť u Boha s našou prosbou za nich? A toto robíme pre tých, ktorí zosnuli vo viere!“ (Homília na List Filipanom 3, 4)

Svätý Ján Zlatoústý († 407) hovoril o verných zosnulých, svojmu ľudu pripomínal: „Pomôžme im podľa svojich síl. Pouvažujme o nejakom úžitku pre nich, hoci by bol malý, ale pomôžme im. Ako a akým spôsobom? Modlitbou za nich, prosením druhých, aby sa za nich modlili, a neustálym dávaním (almužny) chudobným v ich mene!“ (Homília na List Filipanom 3, 4)

Keď **svätý Ambróz** († 397) kázal pri spomienke na cisára Teodóza na štyridsiaty deň po jeho smrti v roku 395, pozostalých utešoval týmito slovami: „Milujem toho muža (cisára) a neopustím ho, pokým ho svojimi slzami a modlitbami neprivediem na Boží svätý vrch (Žalm 2, 6), kde je večný život!“ (Pohrebná chváloreč na Teodóza, 37)



Druhý vatikánsky koncil pripomína dôležitosť modlitby za zosnulých, osobitne dôležitosť eucharistického slávenia. Základ modlitby za zosnulých spočíva v spoločenstve Tajomného Tela: „Putujúca Cirkev uznala bez váhania spoločenstvo celého tajomného Kristovho tela, a preto už od raných dôb kresťanského náboženstva prechovávala úctu k zosnulým a obetovala za nich modlitby“ (konštitúcia Lumen Gentium, 50).

Cirkev nás teda už od prvopočiatku pozýva k spomienke na všetkých zosnulých pre nádej vzkriesenia a večného života. V modlitbách za zosnulých prosíme Boha, aby im dal večný odpočinok, keďže podľa Písma vstúpiť do Božieho

odpočinku znamená pripojiť sa k Bohu vo večnom živote šťastia. (porov. Hebr 4, 3-11; Zj 14, 13)

Modliac sa za zosnulých, stretávame sa s nimi v Kristovi, ktorý je Láskou a ktorý prekonáva smrť, ktorá je konečným víťazstvom rozdelenia a nelásky. U Krista niet rozdielu medzi živými a zosnulými, pretože v ňom sú všetci živí.

Liturgický program

Liturgický program po Mäsopôstnej nedeli

od 13.02. do 19.02 2023

Pondelok 13.02.	Prep. otec Martinián	06:30 sv. lit. (csl.) † Andrej, Michal 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Oto, Magdaléna, Anna 2. † Mária, Ján, Mária, Júlia
Utorok 14.02.	Odchod do večnosti Konštantína Filozofa	06:30 sv. lit. (csl.) † Karol, Juraj, Mária... 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Mária 2. † Helena, Michal
Streda 15.02.	Sv. apoštol Onezim zdržanlivosť od mäsa	Aliturgický deň 18:00 Akatist požehnaní rodín
Štvrtok 16.02.	Sv. muž. Pamfil, Porfyrios a ich spoločníci	06:30 sv. lit. (csl.) 1. † Ľudovít 2. † Anna, Michal, Anna, Ján 18:00 sv. lit. (slov.) 1. † Milan a ostatní z rod. 2. † Štefan, Anna
Piatok 17.02.	Sv. veľkomučeník Teodor Tiron zdržanlivosť od mäsa	Aliturgický deň 18:00 Moleben k P.P. Gojdičovi
Sobota 18.02.	Sv. otec Lev, rímsky pápež	07:00 sv. lit. (csl.) 1. † Vasil', Anna... 2. † Peter, Anna, Ondrej, Zuzana 18:00 sv. lit. (slov.) † Michal, Daniela, Anna...
Nedeľa 19.02.	Syropôstna nedeľa - o vyhnaní Adama z raja Sv. apoštol Archipos hl. 4	07:30 sv. lit. (slov.) 1. * Mária s rod. 2. * Ela, Patrik, Lenka 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Marianna 17:00 Veľkopôstna večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Mária s rod.

Liturgický program

Liturgický program po Syropôstnej nedeli
od 20.02. do 26.02. 2023

Pondelok 20.02.	Prep. otec Lev, katánijský biskup Začiatok Štyridsiatnice Prísny pôst	07:00 Veľkopôstny moleben 17:00 Kajúci kánon sv. Andreja Krétskeho
Utorok 21.02.	Prep. otec Timotej zo Symbolov	07:00 Veľkopôstny moleben 17:00 Kajúci kánon sv. Andreja Krétskeho
Streda 22.02.	Nájdenie úct. pozostatkov sv. mučeníkov v Eugeniu zdržanlivosť od mäsa	16:30 Krížová cesta 17:00 Lit. VPD (slov.) 1. † Jozef 2. † Radoslav (panychída)
Štvrtok 23.02.	Sv. hieromuč. Polykarp, smyrniansky biskup	07:00 Veľkopôstny moleben 17:00 Kajúci kánon sv. Andreja Krétskeho
Piatok 24.02.	Prvé a druhé nájdenie hlavy proroka a krstiteľa Jána zdržanlivosť od mäsa	16:30 Krížová cesta 17:00 Lit. VPD (slov.) 1. † Ján 2. † Mária (panychída)
Sobota 25.02.	Pamiatka na div kolyvy Sv. veľkomučeník Teodor Tiron	07:00 sv. lit. (csl.) † Ján, Mária 18:00 sv. lit. (slov.) * Mária
Nedeľa 26.02.	1. pôstna nedeľa - ortodoxie Sv. Porfýrios, gazský biskup hl. 5 Zbierka: Charita	07:30 sv. lit. (slov.) * Anna s rod. 09:00 sv. lit. (csl.) * za farnosť 11:00 sv. lit. (slov.) * Milan s rod. 17:00 Veľkopôstna večiereň 18:00 sv. lit. (slov.) * Mária

Poklony sv. Efréma Sýrskeho

(charakteristická modlitba Veľkého pôstu)

Veľkopôstna modlitba sv. Efréma Sýrskeho je súčasťou skoro každej bohoslužby byzantského obradu počas Svätej a veľkej Štyridsiatnice (od pondelka do piatku), pričom výrazným spôsobom vystihuje podstatu liturgických pôstnych úkonov.

Jedinečným spôsobom totiž vymenúva všetky negatívne i pozitívne prvky pokánia a predkladá to, čoho sa má veriaci človek zbaviť a k čomu máme dospieť v rámci individuálneho veľkopôstneho úsilia.

Poklony sú dôležitou súčasťou modlitby, ktorá sa snaží do pokánia zapojiť nielen dušu, ale aj telo, teda celého človeka.

V sobotu a nedeľu sa táto modlitba nemodlí, ani sa nerobia veľké poklony, lebo v tieto dni sa oslavuje spása človeka.

Tradícia pripisuje túto modlitbu jednému z veľkých učiteľov duchovného života, sv. Efrémovi Sýrskemu. Sv. Efrém pochádzal z nábožnej rodiny, keď dospel a dal sa pokrstiť odišiel do púšte, kde sa učil duchovnému životu pokáním. Tu strávil niekoľko rokov. Keď sa vrátil chodil po kraji a priviedol mnoho duší (aj heretikov) k obráteniu. Keď sa sv. Efrém

dozvedel o veľkom kazateľovi sv. Bazilovi Veľkom, vybral sa za ním do Kapadócie, aby sa s ním mohol osobne stretnúť. Tam ho sv. Bazil vysvätil za diakona. Za kňaza sa nechcel dať vysvätiť, necítil sa toho hodný. Po prežití mnohých rokov v službe Pánu Bohu zomrel v roku 373. Písal vieroučné a mravoučné spisy, kázne, pohrebné reči a exegetické výklady takmer celého Svätého písma. Okrem toho zložil cirkevné hymny, básne a piesne. Medzi jeho mnohými poučnými

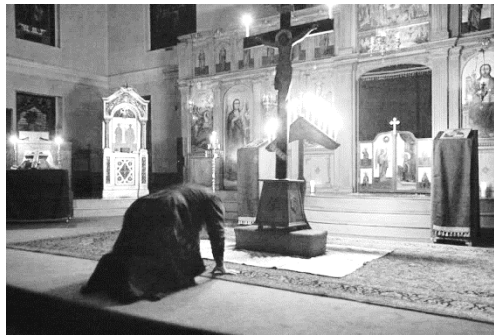
slovami sa nám zachovala aj táto veľkopôstna modlitba.

Pri modlitbe sa vždy robia poklony:

Veľká poklona a Malá poklona.

Veľká poklona sa robí tak, že kľakneme na kolená, hlavu skloníme tak, že sa čelom dotkneme zeme, a vstaneme. Pritom sa prežehnáme (niekde je zvykom na začiatku poklony – teda pred pokľaknutím, inde až pri vstávaní).

Malá poklona sa robí tak, že sa ohneme v páse, pravú ruku vystrieme smerom k zemi (prípadne sa jej aj prstami dotkneme), potom sa vystrieme a pritom sa prežehnáme.



Kríž nás očisťuje (príbeh pre potešenie duše)

Ingrid Trobischová rozpráva o zvláštnej udalosti zo svojej misijnej práce v Kamerune:

„Jedného dňa vtrhol Pavol do nášho obytného domu a zadychčaný hlásil: Všetci sú preč! Stanica je opustená! Pozreli sme z okna. Naozaj, odchádzali so svojimi batôžkami na hlavách...“

Misionár beží za odchádzajúcimi a volá: *„Povedzte mi, čo sa to robí?“*

A dostane odpoveď: *„Nemá to zmysel zostávať ďalej v misii a ísť Božou cestou.“*

Naše hriechy sú také vysoké ako tamtie vrchy. Božia cesta je priťažká!“

Nemali títo Kamerunčania pravdu? Preto sa tiež mnohí ľudia odvracajú skryto i verejne od evanjelia: *„Božia cesta je priťažká! Radšej od nej ujdime!“*

Tak sa trápia mnohí kresťania. Chcú byť svätí a dobrí, ale nedarí sa im to. *„Božia cesta je priťažká!“*

Kamerunčania sa vrátili, keď im misionár ukázal kríž Pána Ježiša... On očisťuje, posväcuje, posilňuje...



Kríž nás posilňuje (myšlienky pre potešenie duše)

Alfred Delp, ktorý bol nacistami odsúdený na smrť, na rozlúčku napísal tieto slová: *„Nechcem sa tešiť znižovaním hodnôt života. Rád by som ešte žil, rád by som ďalej tvoril a hlásal mnoho nových slov a hodnôt, ktoré som až teraz objavil. Dopadlo to inak. Bože, daj mi silu, aby som to vydržal.“*

Kresťan nachádza v kríži silu. Kto dokáže trpieť, vziať na seba kríž, ten dostáva za svoje utrpenie odmenu čiastočne tu na zemi, pretože obdrží pokoj v duši a po smrti večný život.

Je preto dobré pripomenúť si slová českobudějovického biskupa Josefa Hloucha z jeho knihy *Minutěnky*: *„Koľko krížov by mohlo stratiť svoju tvrdosť a ťarchu, ak by človek vedel, kam s tým krížom má ísť.“*

Veľmi krásne sú aj slová, ktoré povedal Ježiš sv. Margite Márii Alacoque (1647-1690): *„Prijmi kríž, najdrahšiu záruku lásky, akú len v tomto živote môžeme niekomu udeliť.“*

„Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života...“ (Jn 6, 68)